

УДК 785.7

DOI <https://doi.org/10.31723/2524-0447-2021-32-1-10>*Аліна Олексіївна Попова*

ORCID: 0000-0001-5534-073X

*аспірантка кафедри академічного**і естрадного вокалу та звукорежисури**Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв**aleftinapopova@yahoo.com*

ДЖАЗОВЕ МИСТЕЦТВО СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ: ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ

*Метою роботи є висвітлення процесів становлення та тенденцій розвитку українського джазового мистецтва. **Методологія** дослідження спирається на мистецтвознавчий та аналітичний методи. **Наукова новизна.** У статті охарактеризовано тенденції становлення українського джазу. З'ясовано основні причини «відставання» українського джазу в розвитку (порівняно зі світовим). Розкрито особливості діяльності сучасних джазових колективів та окремих джазових постатей України, обґрунтовано важливість проведення міжнародних джазових фестивалів. Висвітлено творчість різноманітних українських джазових колективів, яка характеризується різноманітністю стилів і течій. **Висновки.** Аналіз теоретичних та практичних аспектів розвитку вокально-джазового мистецтва в Україні передбачає процес постійного розвитку та оновлення джазового сучасного мистецтва. Джаз продовжує цікавити музикантів і слухачів у всьому світі (незалежно від національності, релігійних вірувань, соціального статусу, громадянської позиції тощо). Сучасний український джаз пройшов тривалий шлях від несприйняття до захоплення. Подальшому розвитку й удосконаленню вітчизняного джазового мистецтва сприяє низка факторів: розширення географічних меж джазових проєктів; розвиток джазових освітніх закладів й організація міжнародних фестивалів; посилення інтересу зарубіжних дослідників до української культури й мистецтва; залучення сучасних українських артистів різних жанрів до розвитку джазового мистецтва. Українські джазові колективи й окремі виконавці все частіше намагаються співпрацювати одне з одним, а також роблять спільні проєкти зі світовими митцями, що, безумовно, потребує постійного аналізу та висвітлення науковцями. Глобалізаційні процеси сучасного світу забезпечують постійний творчий зв'язок українського джазу з іншими музичними традиціями і, відповідно, його постійний розвиток та оновлення. Це зумовлює подальший інтерес вітчизняних та зарубіжних мистецтвоз-*

навія до джазу і становить актуальність дослідження тенденцій розвитку українського джазу в майбутньому.

Ключові слова: джаз, музичне мистецтво, група, ансамбль, колектив, фольклор, фестиваль.

Popova Alina Oleksiivna, Postgraduate Student at the Department of Academic and Variety Vocal and Sound Directing of National Academy of Culture and Arts Management

Jazz art of modern Ukraine: features of establishment and development

The research objective of the work is to highlight the processes of formation and trends in the development of Ukrainian jazz art. **The methodology** is based on art history and analytical methods. **The scientific novelty** The article characterizes the tendencies of formation of Ukrainian jazz. The main reasons for the "lag" of Ukrainian jazz in development compared to the world have been clarified. The peculiarities of the activity of modern jazz groups and separate jazz figures of Ukraine are revealed, the importance of holding international jazz festivals is substantiated. The work of various Ukrainian jazz groups, which is marked by a variety of styles and trends, is highlighted. **Conclusions.** Analysis of theoretical and practical aspects of the development of vocal and jazz art in Ukraine involves the process of continuous development and renewal of jazz contemporary art. Jazz continues to arouse the interest of musicians and listeners around the world, regardless of their nationality, religious beliefs, social status, civic position, and so on. Modern Ukrainian jazz has come a long way from rejection to admiration. A number of factors contribute to the further development and improvement of domestic jazz art: the expansion of the geographical boundaries of jazz projects; development of jazz educational institutions and organization of international festivals; strengthening the interest of foreign researchers in Ukrainian culture and art; involvement of contemporary Ukrainian artists of various genres in the development of jazz art. Ukrainian jazz groups and individual performers are increasingly trying to cooperate with each other, as well as doing joint projects with world artists, which certainly requires constant analysis and coverage by scientists. The globalization processes of the modern world provide a constant creative connection of Ukrainian jazz with other musical traditions, and as a result - its constant development and renewal. This determines the further interest of domestic and foreign art critics in jazz and is relevant to the study of trends in Ukrainian jazz in the future.

Key words: jazz, musical art, group, ensemble, collective, folklore, festival.

Актуальність теми дослідження. Сучасне музичне мистецтво України характеризується розмаїттям стилів і жанрів. Із року в рік виникають нові тенденції розвитку естрадно-вокального мистецтва поряд із якими співіснують і більш давні музичні стилі та жанри, що й досі не втрачають актуальності завдяки введенню до своєї структури популярних, оригінальних або інноваційних елементів. Одним із таких синкретичних родів

музики, що сьогодні перебуває на перетині різних тенденцій розвитку сучасного українського мистецтва, є джаз.

Мистецтво джазу тривалий час перебувало поза увагою українського наукового простору, що зумовлювалося неоднозначною політикою (здебільшого негативною) радянського уряду та виразними тенденціями до несприйняття всього, що було пов'язано з капіталістичним життям. Проте останнім часом інтерес до вивчення джазу в українському мистецтвознавстві посилюється. Сьогодні «джаз починає осмислюватися як невід'ємна частина світової та української культури і закономірний результат загальної логіки її розвитку» [8].

Джаз у сучасному мистецтвознавстві досліджується різноаспектно. Серед основних груп наукових розвідок, присвячених цьому роду музики, можемо виокремити як вітчизняні, так і зарубіжні роботи з теорії музичних жанрів і стилів (В. Сиров [12]); історії та теорії джазу (Є. Барбан [3], У. Сарджент [10], В. Симоненко [11], О. Воропаєва [4]); джазової аналітики та критики (О. Кизлова [6] та ін.). Незважаючи на таке розмаїття наукових праць українських і закордонних дослідників джазу, актуальність вивчення цього роду музики не згасає. Джаз, як і будь-який інший рід музики, стиль, напрям мистецтва, не стоїть на місці, змінюючи свої настанови, особливості, елементи структури тощо. Тому сьогодні ціла низка питань, пов'язаних із джазом, потребує окремого або більш докладного вивчення. Серед таких питань виокремимо й аспект становлення джазового мистецтва України.

Мета дослідження – на підставі аналізу теоретичної та практичної літератури охарактеризувати основні тенденції становлення українського джазу й окреслити перспективи його подальшого розвитку.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що у роботі:

- визначено тенденції розвитку джазового мистецтва;
- висвітлено проблематику наукових досліджень джазового мистецтва;
- охарактеризовано причини різниці в розвитку світового та українського джазу;
- здійснено комплексне дослідження діяльності сучасних українських джазових колективів та фестивалів.

Виклад основного матеріалу. Визначення джазу в лексикографічних джерелах різняться не зовсім значно. Здебільшого наголошується на тому, що джаз – це слово англій-

ського походження, що позначає рід музичного мистецтва, який виник під впливом африканських ритмів та європейської гармонії із залученням елементів афроамериканського фольклору [1, с. 179].

Загальновідомим є той факт, що джаз виник у 1900-х роках на Півдні США, звідки розповсюдився територіями європейських країн, швидко ставши синонімом до поняття «популярна музика» і здобувши міжнародне визнання. За свою понад 100-річну історію джаз пройшов кілька фаз розвитку, частково видозмінюючись і набуваючи нових жанрових ознак і стилістичних відгалужень. Сьогодні джаз визнається та підтримується науковими колами, фондами, фестивалями і значно впливає на розвиток світової музичної культури [1, с. 179–180].

Дослідники називають джаз унікальним видом музичного мистецтва, формування якого відбулося в ХХ столітті, наголошуючи на його синкретизмі – синтезі різних музичних стилів, культур, поглядів, ментальностей, що спричинило виникнення мистецтва, «сутністю якого є постійне формування, безперервне оновлення» [8].

Більшість сучасних науковців наголошують на зв'язку джазу з фольклорними традиціями [1; 2; 4; 8], а також іншими родами музики, зокрема роком. Так, М.С. Барановська зауважує, що рок і джаз мають спільну фольклорну першооснову, вплив якої в джазі є сильнішим, ніж у рок-музиці, і додає, що «на сучасному етапі розвитку джаз утвердився як самостійний вид музичного мистецтва, відійшовши від розважальної музики» [2, с. 8].

Для кращого розуміння сутності та природи джазу треба наголосити на тому, що він виник як поєднання кількох музичних культур різних народів і національних традицій. Одним із первісних витоків джазу є африканська музика з характерним для неї складним ритмом й обов'язковим танцювальним супроводом. Це стало першооснотою для виникнення спочатку такого музичного жанру, як регтайм (кінець ХІХ століття), ритми якого в поєднанні з елементами блюзу пізніше дали початок новому музичному напрямку – джазу.

В Україну, як і в усі республіки колишнього СРСР, джаз потрапляє вже в 30-х роках ХХ століття. Науковці називають цей період не надто сприятливим для адаптації джазу на новому українському етнокультурному ґрунті [8]. Заборона

джазу як елементу «західної капіталістичної» культури тривала кілька десятиріч й офіційне визнання цього музичного роду на теренах тогочасної України відбулося лише наприкінці 1970-х років. Неабияку роль у цьому відіграли різні соціокультурні чинники, завдяки чому «джаз поступово почав входити в систему жанрової класифікації радянського музикознавства, зокрема й українського» [8].

Треба зазначити, що деякі фактори все ж таки спричинили певне «відставання» українського джазу у своєму розвитку порівняно з європейським, на що вказує більшість дослідників [2; 8; 9]. І справа тут не лише в тому, що «в СРСР джаз був таврований як буржуазне занепадництво і багато років «замовчувався», що внесло негативні корективи в його розвиток на цьому просторі» [9]. Справа також у «відставанні» державної політики спочатку УРСР, а потім – самостійної України. Це виявлялось у відсутності належного фінансування джазових гуртів і шкіл, а також у неналежному рівні джазової музичної освіти нашої країни. Така «затримка» в розвитку пов'язана, крім іншого, з первинно незначною кількістю осередків джазової музики в Україні. З огляду на вказані чинники, на наше переконання, характеристика українських вокально-джазових колективів є ще одним аспектом нашої роботи, який варто висвітлити більш детально.

Сьогоднішнє джазове мистецтво в Україні має чітку тенденцію до розвитку та поширення. Проте ситуація не завжди була сприятливою для українського джазу, важливим етапом становлення якого вважаємо початок 1990-х років, коли із розпадом Радянського Союзу вітчизняний музичний простір набув остаточної самостійності, відкривши нові можливості для великої кількості музичних родів і жанрів.

Український джаз сьогодні – це синкретичне поєднання музики з фольклорними елементами. «Упродовж тривалого часу джаз характеризувався прагненням до нового, нетерпимістю до застиглих шаблонів і канонів. Саме ця риса відокремлює його від «третього пласта», масової музичної культури та зближує в другій половині ХХ століття з авангардистськими, модерністськими прагненнями академічного «елітарного» мистецтва» [8]. Фольклоризм сучасного українського джазу в поєднанні з виражальними засобами створюють оригінальну різностильову музичну «мову», що стала основою стилю багатьох джазових виконавців.

Сьогоднішній український джаз представлено низкою гуртів та окремих постатей, організовано низку джазових шкіл. Крім того, одним з елементів становлення і розвитку вітчизняної джазової культури вважаємо організацію та проведення фестивалів у великих культурних осередках України.

Як зазначає М.С. Барановська, одним із засновників джазу на теренах ще радянської України став вокально-інструментальний гурт «Ватра», тоді як однією з перших визначальних джазових подій незалежної України була поява 1992 року гурту під назвою «Брати Блюзу», який уже наступного 1993 року здобув Гран-прі на фестивалі «Червона рута» в Донецьку [2, с. 8]. Протягом наступних десятиріч в Україні з'явилася велика кількість джазових колективів, що, незважаючи на різницю у своєму складі, стилі виконання тощо, зробили значний внесок у розвиток українського джазу.

Не можемо оминати увагою й діяльність окремих музикантів пострадянського українського простору. Серед них вкажемо, зокрема, на Володимира Михновецького, який є не лише автором і виконавцем джазової вокальної музики, а й відомим організатором. Так, під його керівництвом 1993 року було засновано відомий вокальний колектив «Jazzex Band», особливістю творчості якого є акапельне виконання джазових версій творів різних жанрів академічної, народної та популярної музики. Ще одним вокальним колективом, заснованим за участі Володимира Михновецького, є акапельний чоловічий секстет «Man Sound» (1994 рік). Незважаючи на те, що «Man Sound» не є класичним джазовим колективом, його понад 50 разів запрошували до участі в українських джазових музичних святах [4; 8].

На особливу увагу заслуговує творчий внесок у розвиток українського джазу відомої джазової та блюзової співачки Наталії Гури. З цим іменем пов'язана діяльність таких колективів, як «Джаз-експромт», «Jazzex Band», «Cotton fields» (блюзовий ансамбль). Із 1997 року Н. Гура співпрацювала з видатним джазовим піаністом В'ячеславом Полянським, потім – із його сином Тімуром в інструментальному колективі «Тріо Тімура Полянського». Починаючи з 2002 року, Н. Гура виступає із сольними концертами. Науковці вказують на надзвичайні артистизм і граціозність Н. Гури, діапазон її голосу (від хриплого до чистого соло), а також уміння взаємодіяти з аудиторією [3; 4; 6]. «Репертуар співачки склада-

ється з відомих композицій традиційного джазу, українських народних пісень у джазовій обробці» [2, с. 8]. Оригінальність творчого виконання Н. Гури виявляється також у поєднанні джазових композицій з індійськими мотивами. Крім значного виконавського доробку в галузі мистецтва українського джазу, Н. Гура відома також організацією проекту «Наталія Гура та друзі», спрямованого на залучення талановитих музикантів до роботи зі співачкою, що сприяє популяризації джазового руху в Україні.

Поряд із Н. Гурою вагомий внесок у розвиток джазового мистецтва України зробили український піаніст, заслужений працівник культури України, музикознавець Володимир Симоненко, а також джазовий популяризатор, музичний продюсер, радіоведучий Олексій Коган [2, с. 8–9]. Дослідники також наголошують на провідній ролі у формуванні українського вокального джазу львівського поп-джазового вокального гурту «Пікардійська терція», київського вокального гурту «Concord», а також співачок Млади, Юлії Роми, Джамали та ін. [4, с. 19–20]. Чи не найвідомішою поп-джазовою співачкою України сьогодні є Джамала – переможниця XIII Міжнародного конкурсу «Нова хвиля» в Юрмалі та 61-го пісенного конкурсу «Євробачення» в Стокгольмі. Виконання пісень цією співачкою характеризується різною стилістичною спрямованістю (джаз, соул, фанк, фолк, ритм-н-блюз, world music, поп, електро тощо) з елементами класики.

Варто також надати коротку характеристику діяльності джазових виконавців-інструменталістів останніх п'яти років, оскільки саме в цей період в українському музичному просторі з'явилися нові талановиті постаті, які вже здобули світове визнання. Одним із таких джазистів є Денніс Аду – організатор масштабного проекту «Dennis Adu Big Band» (найвідомішого в Україні джазового оркестру). Д. Аду є не лише художнім керівником названого проекту, а й композитором-аранжувальником, а також виконавцем (грає на трубі та флюгельгорні).

Загальновідомо, що джаз, як і більшість музичних родів і жанрів, має велику кількість стилів, напрямів та різновидів (свінг, бібоп, мейнстрим, кул-джаз, хард-боп, соул-джаз, джаз-фанк тощо). Творчість українських джазових колективів також характеризується різноманітністю стилів і течій. Так, наприклад, члени харківського музичного колективу «Люк»

(засновано 1999 року) працюють переважно в жанрах фьюжен-джаз, тобто поєднують у своїй творчості елементи джазу з музикою інших стилів (поп, рок, фолк, регі, фанк, метал, електрона й етнічна музика тощо), та ейсид джаз (використання елементів джазу і фанку, а також танцювальної музики 1990-х років або хіп-хопу). Особливістю названого гурту, крім іншого, є виконання творів різними мовами, насамперед українською, російською, французькою та італійською.

Представником стилю теа-джаз (поєднання музики і театру) є колектив «Freedom-jazz», відомий своїм складом. Це суто жіночий вокально-інструментальний гурт, у якому співають три вокалістки під акомпанемент саксофонів, клавішних та ударних інструментів, гітари, бас-гітари та труби.

На увагу заслуговує також колектив «Dogma Trio» під керівництвом бас-гітариста Єгора Гавриленка. Музиканти з цього гурту поряд із джазом і грувом експериментують з електронними стилями, створюючи тим самим неповторне за своєю меланхолічністю звучання.

Цікавим і позитивним видається той факт, що різні джазові колективи й окремі виконавці все частіше намагаються співпрацювати одне з одним. Причому йдеться не лише про суто «українські» співпраці, а й про спільні проекти українських і зарубіжних джазистів. Так, квартет із м. Харкова «Acoustic Quartet» активно співпрацював і співпрацює з такими всесвітньо відомими виконавцями та колективами, як Джуліан Такер, Кузьма Скрябін, «Sunsay», Сергій Бабкін, Анна Чайковська. З останньою було записано два альбоми, у яких джазові мотиви поєднувалися з питомим слов'янським фольклором (колядками, щедрівками, веснянками, дохристиянськими піснями та старовинними кантами).

Факти такої співпраці зумовлені як незначною кількістю українських джазових виконавців, які часто змушені кооперуватися з іншими музикантами в пошуках нового стилю, так і бажанням вийти на новий рівень, зокрема світовий, шляхом спільної роботи з більш відомими, досвідченими, популярними або просто закордонними артистами. Якою б не була причина такої співпраці, наполягаємо на її важливості для розвитку українського джазу та здобуття ним світового визнання.

Досліджуючи розвиток та становлення українського джазу, не можна оминати увагою міжнародні фестивалі джазової

музики, адже, за твердженням більшості науковців, саме шляхом проведення таких заходів і розвивається мистецтво джазу в Україні [2; 3; 4; 6].

Розквіт традиції проведення джазових фестивалів в Україні припадає на останню чверть ХХ – початок ХХІ століття [5, с. 96], а найбільшу «активність» в організації таких заходів фіксуємо на початку 2000-х років. Українські джазові музичні свята організують у різних містах нашої країни, але традиційно наймасовішими і, відповідно, найвідомішими є заходи, проведені в найбільших культурних центрах держави: Києві, Харкові, Львові, Одесі, Вінниці та ін. Найвідомішими джазовими фестивалями України науковці називають «Jazz Bez», «Jazz Koktebel» [2], «Art Jazz Cooperation» [8], «Jazz in Kiev» тощо. Ці та інші культурні заходи є органічним складником сучасного музичного життя України, становлячи його оригінальну й самобутню частину [5, с. 97].

Одним із наймасштабніших за кількістю вітчизняних й іноземних виконавців можемо назвати музичний фестиваль «Jazz in Kiev», який «уперше відбувся в українській столиці 2008 року і відразу заявив про себе як про значну мистецьку подію в країні» [8]. Від самого заснування назване музичне свято відоме співпрацею з такими зарубіжними виконавцями, як Дейв Холланд (Велика Британія), Чарлі Хантер (Сполучені Штати Америки), Авішай Коен (Ізраїль) та ін., що надає йому статусу міжнародного й сприяє інтеграції українського джазу у світову арену.

Ще одним фестивалем за участі міжнародних виконавців є «Koktebel Jazz Festival» – одне із найвідоміших джазових музичних свят в Україні. Крім вітчизняних музикантів, у межах «Koktebel Jazz Festival» уже неодноразово виступали Біллі Кобхем, Стенлі Кларк, Red Snapper, De Phazz, Горан Брегович та ін. Як і більшість фестивалів, «Koktebel Jazz Festival» проводиться у форматі open air, тобто просто неба. Організатори цього музичного свята постійно намагаються вдосконалювати й урізноманітнювати програму заходу, створювати дружню атмосферу, брати участь у благодійних акціях.

Важливим для становлення діалогу українського джазу і світового мистецтва є Leopold Jazz Fest (колишній Alfa Jazz Festival) – єдиний український фестиваль, що транслюється на найвідомішому європейському музичному телеканалі

MEZZO. Фестиваль проводиться у Львові з 2011 року. Український фестиваль був відмічений у списку кращих європейських джаз-фестивалів за версією «The Guardian» у 2016 році. З кожним роком цей захід характеризувався ще більшою увагою світових зірок, таких як Боббі МакФеррін, Чарлі Хейден, Ді Ді Бріджуотер, Ларрі Карлтон та інші. Слід зазначити, що цей фестиваль змінив український музичний ринок та став неодмінно важливою частиною діалогу світового та українського джазового мистецтва.

Загалом, поступовий перехід від незначних маломасштабних заходів до фестивалів міжнародного рівня, які отримали визнання в колах світової джазової культури, є позитивною тенденцією сьогодення. Так, Л.Б. Романюк зазначає, що музичні свята, організовані у великих містах України, «стали місцями виступів зірок світового масштабу: Джорджа Бенсона, Ела Джерро, Хербі Хенкока, Чіка Корія, Маркуса Міллера, Уїнтона Марсаліса, Касандри Уїлсон, Джино Ваннеллі, Джона Маклафліна та десятків інших видатних музикантів, широко визнаних на Заході та в Україні» [8]. Науковець додає, що взаємне збагачення культурних надбань різних етносів сприяє формуванню національного джазового стилю, визначне місце в якому належить органічному поєднанню фольклору та джазу [8].

Бачимо, що український досвід організації та проведення джазових музичних свят вияскравлює позитивну тенденцію до покращення рівня виконання музичних творів і, відповідно, сприяє розвитку мистецтва джазу в Україні. Вихід українських джазових фестивалів на міжнародну арену можна пов'язати з різними чинниками, до яких, зокрема, належать: розширення географічних меж джазових проєктів; розвиток джазових шкіл і, відповідно, зростання виконавського рівня учасників фестивалів; інтеграція України в європейський простір, що зумовило посилення інтересу міжнародної спільноти до українських культурних надбань; співпраця українських джазових виконавців із зарубіжними.

Висновки. Джаз завжди викликав і продовжує викликати зацікавлення музикантів і слухачів у всьому світі (незалежно від національності, релігійних вірувань, соціального статусу, громадянської позиції тощо). Наслідком понад 100-річного інтернаціонального розвитку джазу стало виникнення багатьох його жанрових та стилістичних різновидів. Сьогодні цей

рід музики характеризується складністю своєї форми та стилізованим синкретизмом. Український джаз у цьому плані вирізняється активним залученням та трансформацією етнічних і фольклорних елементів.

Сучасний український джаз пройшов тривалий шлях від несприйняття до захоплення. Подальшому розвитку й удосконаленню вітчизняного джазового мистецтва сприяє низка факторів: розширення географічних меж джазових проєктів, розвиток джазових освітніх закладів й організація міжнародних фестивалів, посилення інтересу зарубіжних дослідників до української культури й мистецтва.

Глобалізаційні процеси сучасного світу забезпечують постійний творчий зв'язок українського джазу з іншими музичними традиціями і, відповідно, його постійний розвиток та оновлення. Це зумовлює й подальший інтерес вітчизняних та зарубіжних мистецтвознавців до джазу і становить актуальність дослідження тенденцій розвитку українського джазу в майбутньому.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Акоюян Л. О. Музыка XX века: энциклопедический словарь. Москва : Изд. дом «Практика», 2010. 855 с.
2. Барановська М.С. Естрадно-вокальна музика в Україні кінця XX – початку XXI ст.: тенденції розвитку. *Вісник КНУКіМ*. Київ : 2013. № 28. С. 5–11.
3. Барбан Е. Черная музыка – белая свобода. Музыка и восприятие нового джаза. Санкт-Петербург: Композитор, 2007. 284 с.
4. Воропаева О.В. Джазінг як форма взаємодії академічного та «третього» пластів у джазі : дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 «Музичне мистецтво». Харків, 2009. 210 с.
5. Зубенко Д.В. Розвиток фестивального руху в сучасній Україні. *Вісник НТУУ «КПІ»*. Серія: Політологія. Соціологія. Право. Київ: 2011. Т. 1. С. 78–80.
6. Кизлова О. Власний шлях українського джазу. *Дзеркало тижня*. 2004. Київ С. 7–8.
7. Коверза О.А. Характерні особливості розвитку джазового мистецтва «традиційного» періоду. *Науковий вісник НМАУ: Виконавське музикознавство: методологія, теорія майстерності, інтерпретаційні аспекти*. Київ : НМАУ, 2010. Вип. 91. С. 273–289.
8. Романюк Л.Б. Синкретизм фольклору і джазу в музичному мистецтві України кінця XX – початку XXI ст. *Питання сучасної науки і освіти: матеріали XI Міжнародної наук. інтернет-конф.* (16–18 березня 2015 року). URL: [http://int-konf.org/konf032015/1027-kandidat-mistectvoznastva-romanyuk-l-b-sinkretizm-folkloru-dzhazu-](http://int-konf.org/konf032015/1027-kandidat-mistectvoznastva-romanyuk-l-b-sinkretizm-folkloru-dzhazu)

v-muzichnomu-mistectv-ukrayini-kncya-hh-pochatku-hh-st.html. (дата звернення - 02.12. 2020)

9. Рось З.П. Український джаз як культурологічна проблема URL: http://www.culturalstudies.in.ua/sekcia_s_s3_6.php (дата звернення - 02.12. 2020)

10. Сарджент У. Джаз: Генезис. Музыкальный язык. Эстетика. Москва: Музыка, 1987. 269 с.

11. Симоненко В. Лексикон джазу. Київ : Музична Україна, 1981. 111 с.

12. Сыров В. Блюз и ладовое мышление рока. *Музыкальная академия*. 1996. № 3. С. 78–83.

REFERENCES

1. Akobyan L. (2010) Music of the XX century: an encyclopedic dictionary. Moscow, 2010.

2. Baranovska M. (2013) Variety and vocal music in Ukraine in the late twentieth - early twentieth century: development trends. Bulletin of KNUKiM. Kyiv, 2013. Vol. 28.

3. Barban E. (2007) Black music - white freedom. Music and perception of new jazz. St. Petersburg, 2007.

4. Voropaeva O. (2009) Jazz as a form of interaction of academic and «third» layers in jazz:: dis. ... cand. art history .: 17.00.03 «Musical art». Kharkiv, 2009.

5. Zubenko D. (2011) Development of the festival movement in modern Ukraine. Bulletin of NTUU «KPI». Series: Political Science. Sociology. Right. Kyiv, 2011. Vol. 1.

6. Kizlova O. (2004) Own way of Ukrainian jazz. Mirror of the week. Kyiv, 2004.

7. Koverza O. (2010) Characteristic features of the development of jazz art of the «traditional» period. Scientific Bulletin of NMAU: Performing Musicology: methodology, theory of skill, interpretive aspects. Kyiv, 2010. Issue. 91.

8. Romanyuk L. (2020) Syncretism of folklore and jazz in the musical art of Ukraine in the late XX - early XXI centuries. Issues of modern science and education: materials of the XI International Sciences. internet conference (March 16-18, 2015). URL: <http://int-konf.org/konf032015/1027-kandidat-mistectvoznavstva-romanyuk-l-b-sinkretizm-folkloru-dzhazu-v-muzichnomu-mistectv-ukrayini-kncya-hh-pochatku-hh-st.html>. (appeal date - 02.12. 2020)

9. Ros Z. (2020) Ukrainian jazz as a culturological problem URL: http://www.culturalstudies.in.ua/sekcia_s_s3_6.php (access date - 02.12. 2020)

10. Sargent W. (1987) Jazz: Genesis. Musical language. Aesthetics. Moscow, 1987.

11. Simonenko V. (1981) Lexicon of jazz. Kyiv, 1981.

12. Syrov V. (1996) Blues and fret thinking rock. Music Academy. 1996. № 3.